

VIỆT NAM XUẤT KHẨU VIÊN NÉN TRONG NĂM 2023

FOREST POLICY, TRADE AND FINANCE INITIATIVE PROGRAM

THÁNG 3 NĂM 2024

Trần Minh Phúc & Lương Kim Anh, Forest Trends (kanh@forest-trends.org)

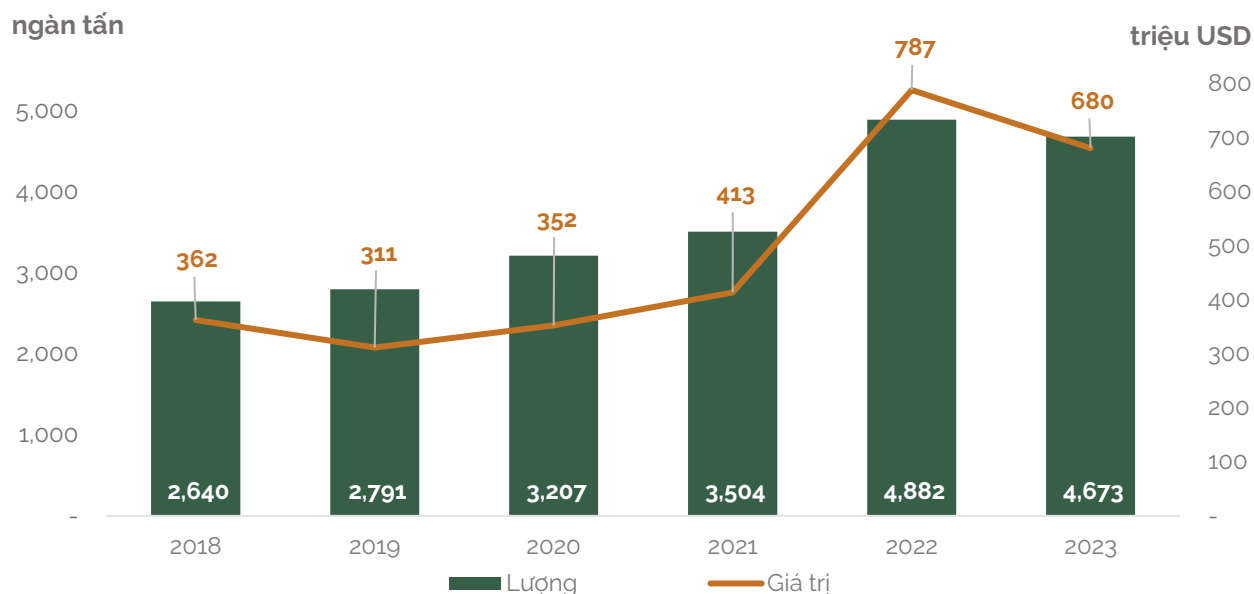
Cao Thị Cẩm, Hiệp hội Gỗ và Lâm sản Việt Nam (caocamhp@gmail.com)

Một số nét chính

- Năm 2023, lượng xuất khẩu viên nén giảm nhẹ, đạt hơn 4,6 triệu tấn (giảm 4,3% so với năm 2022) với giá trị gần 680 triệu USD (giảm 13,7% so với năm 2022).
- So với giai đoạn tăng giá kỷ lục năm 2022, giá xuất khẩu viên nén bình quân đã giảm liên tục xuống dưới 140 USD/tấn trong năm 2023.
- Hai thị trường nhập khẩu viên nén lớn nhất của Việt Nam là Nhật Bản và Hàn Quốc, có diễn biến trái ngược trong năm 2023 khi kim ngạch nhập khẩu vào Nhật Bản tăng 12,4% về lượng và 14,3% về giá trị so với năm 2022 còn Hàn Quốc nhập khẩu giảm 24,5% về lượng và 43,3% về giá trị do có nguồn cung giá rẻ từ Nga thay thế.
- EU tuy chỉ chiếm tỷ trọng nhỏ trong số các thị trường nhập khẩu viên nén của Việt Nam, nhưng lại trên đà tăng mạnh, tăng gần 3 lần về lượng và 3,7 lần về giá trị so với năm 2022.
- Dự kiến nhu cầu nhập khẩu của Nhật Bản và Hàn Quốc sẽ không có nhiều biến động trong thời gian tới. Các doanh nghiệp cần tìm kiếm mở rộng thị trường tại các khu vực khác như EU, Bắc Mỹ cũng như tại thị trường trong nước để giảm phụ thuộc vào xuất khẩu.
- Doanh nghiệp cần xem xét đầu tư vào vùng nguyên liệu gỗ rừng trồng để tránh tình trạng cạnh tranh căng thẳng dẫn đến giá nguyên liệu tăng cao với các doanh nghiệp cùng ngành cũng như doanh nghiệp dăm gỗ trong một vài năm tới.

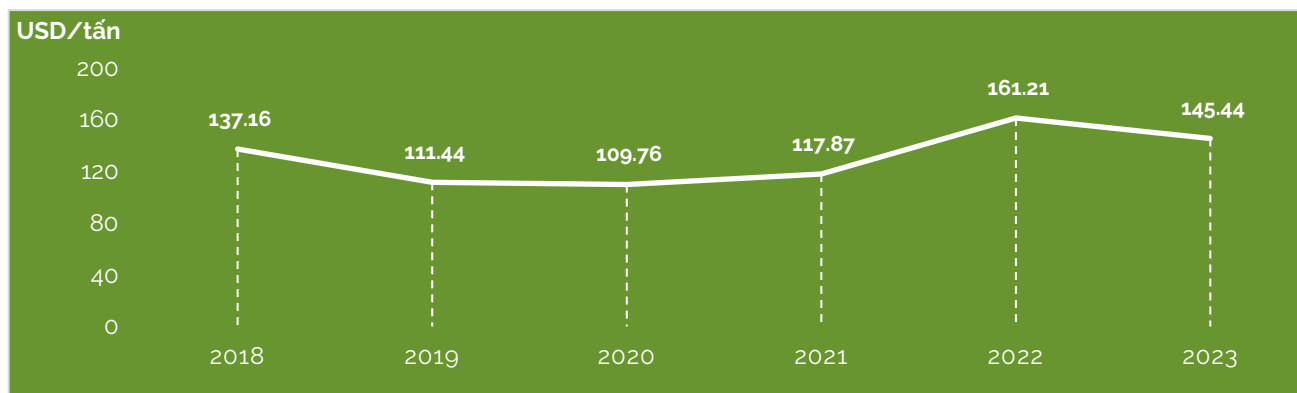
Tình hình xuất khẩu viên nén giai đoạn 2018 - 2023

Lượng và giá trị viên nén xuất khẩu từ Việt Nam từ năm 2018 tới cuối năm 2023 được thể hiện trong Hình 1. Năm 2022 xuất khẩu tăng rất mạnh với lượng xuất xấp xỉ 4,9 triệu tấn, kim ngạch đạt gần 790 triệu USD, tăng gần gấp đôi so với năm 2021 do giá viên nén tăng cao. Tuy nhiên, năm 2023, kim ngạch xuất khẩu viên nén lại giảm nhẹ về lượng, đạt hơn 4,6 triệu tấn (giảm 4,3% so với năm 2022) với giá trị gần 680 triệu USD (giảm 13,7% so với năm 2022).

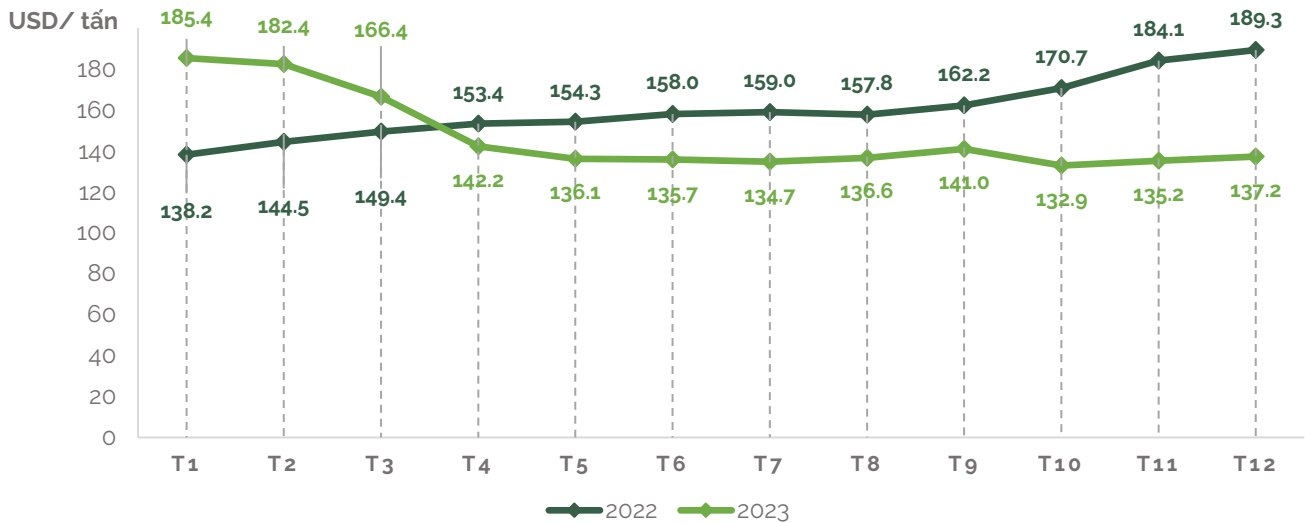
Hình 1. Lượng và giá trị viên nén xuất khẩu hàng năm của Việt Nam giai đoạn 2018 - 2023
 Nguồn: Số liệu của Tổng cục Hải quan, tính toán bởi Nhóm nghiên cứu của các Hiệp hội Gỗ và Forest Trends

Giá xuất khẩu viên nén bình quân hàng năm của Việt Nam giai đoạn 2018 - 2023 được thể hiện ở Hình 2. So với giai đoạn tăng giá kỷ lục năm 2022, giá xuất khẩu viên nén trung bình năm 2023 đã giảm về còn xấp xỉ 145,5 USD/tấn (giảm 9,7% so với năm 2022).

Hình 2. Giá xuất khẩu viên nén trung bình theo năm của Việt Nam giai đoạn 2018 - 2023
 Nguồn: Số liệu của Tổng cục Hải quan, tính toán bởi Nhóm nghiên cứu của các Hiệp hội Gỗ và Forest Trends

Giá xuất khẩu viên nén của Việt Nam theo tháng từ tháng 1/2023 tới hết tháng 12/2023 được thể hiện ở Hình 3. Giá viên nén liên tục giảm từ mức gần 190 USD/tấn cuối năm 2022 xuống chỉ còn xấp xỉ 135-140 USD/tấn kể từ tháng 4/2023.

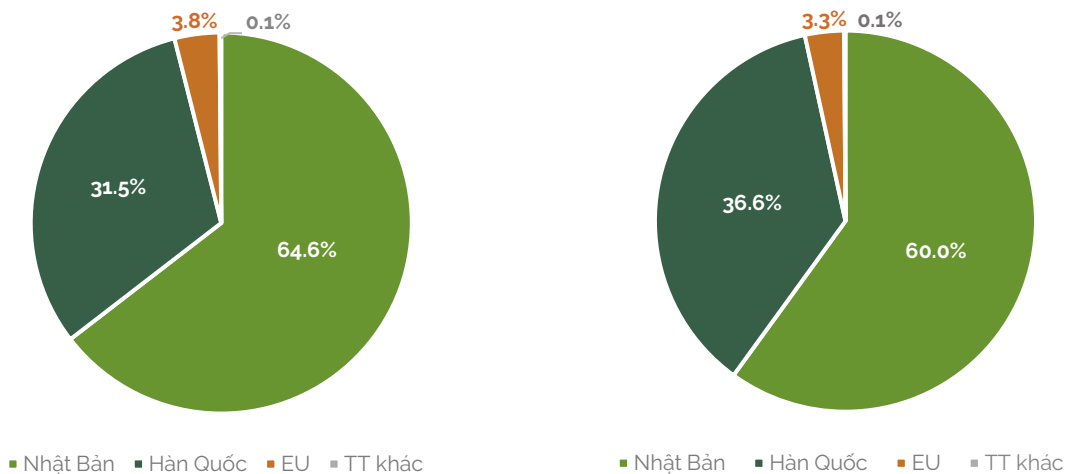

Hình 3. Giá xuất khẩu viên nén trung bình theo tháng của Việt Nam năm 2023

Nguồn: Số liệu của Tổng cục Hải quan, tính toán bởi Nhóm nghiên cứu của các Hiệp hội Gỗ và Forest Trends

Thị trường xuất khẩu

Hàn Quốc và Nhật Bản vẫn là hai thị trường nhập khẩu viên nén lớn nhất của Việt Nam, chiếm tỷ trọng 96% tổng lượng và 96,6% tổng kim ngạch xuất khẩu cả nước (Hình 4).

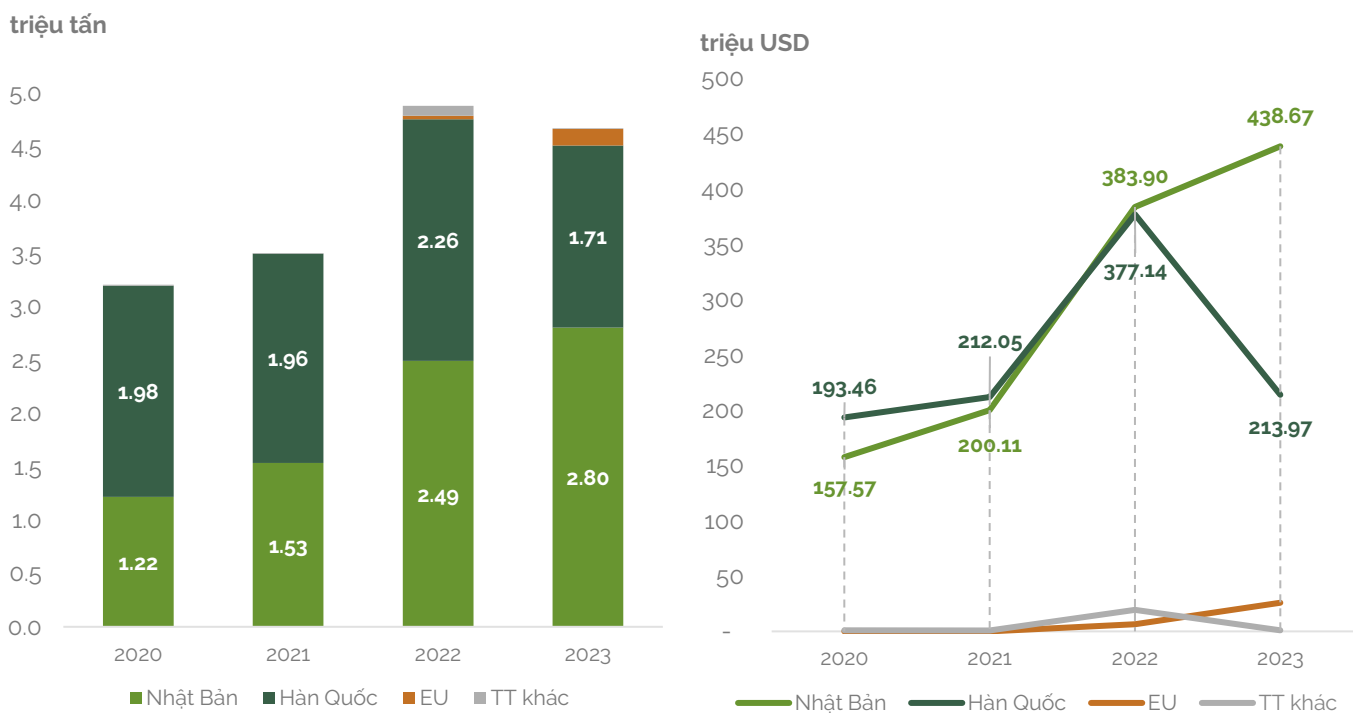

Hình 4. Tỷ trọng lượng (trái) và kim ngạch (phải) viên nén xuất khẩu năm 2023 theo thị trường

Nguồn: Số liệu của Tổng cục Hải quan, tính toán bởi Nhóm nghiên cứu của các Hiệp hội Gỗ và Forest Trends

Tuy nhiên, tình hình xuất khẩu sang hai thị trường này lại có diễn biến trái ngược trong năm 2023 (Hình 5). Nhật Bản nhập khẩu hơn 2,8 triệu tấn, tương đương với hơn 438 triệu USD (tăng 12,4% về lượng và 14,3% về giá trị so với năm 2022). Trong khi đó, Hàn Quốc chỉ nhập khẩu hơn 1,7 triệu tấn viên nén, trị giá gần 214 triệu USD (giảm 24,5% về lượng và 43,3% về giá trị so với năm 2022). Nguyên nhân là do các doanh nghiệp Hàn Quốc có thêm các nguồn cung khác, ví dụ như nguồn cung viên nén giá rẻ từ Nga.

EU, tuy chỉ chiếm tỷ trọng nhỏ trong số các thị trường nhập khẩu viên nén của Việt Nam (3,3% tổng lượng và 3,8% tổng kim ngạch), nhưng lại trên đà tăng mạnh. Năm 2023, EU nhập khẩu hơn 155 nghìn tấn, đạt xấp xỉ 26 triệu USD (tăng gần 3 lần về lượng và 3,7 lần về giá trị so với năm 2022).

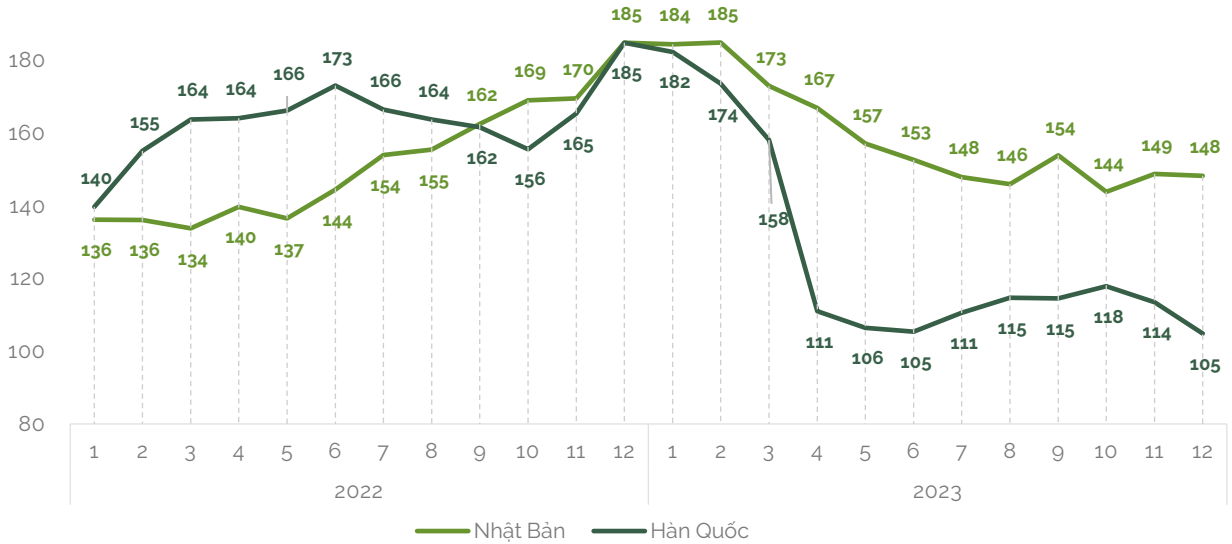
Hình 5. Lượng (trái) và giá trị (phải) xuất khẩu viên nén của Việt Nam tại các thị trường lớn giai đoạn 2020 – 2023

Nguồn: Số liệu của Tổng cục Hải quan, tính toán bởi Nhóm nghiên cứu của các Hiệp hội Gỗ và Forest Trends

Giá viên nén xuất khẩu

Giá xuất khẩu viên nén trung bình hàng tháng của Việt Nam sang hai quốc gia Nhật Bản và Hàn Quốc giai đoạn 2022 – 2023 được thể hiện ở Hình 6. Giá xuất khẩu viên nén năm 2023 sang hai thị trường này giảm đáng kể so với giai đoạn cuối năm 2022. Tuy nhiên, biên độ sụt giảm của thị trường Hàn Quốc lớn hơn nhiều so với Nhật Bản. Cụ thể, tại thời điểm tháng 12/2023, giá xuất khẩu viên nén sang Hàn Quốc chỉ còn dưới 105 USD/tấn, giảm 43% so với mức đỉnh 185 USD/tấn của tháng 12/2022. Trái lại, mức giá xuất khẩu sang Nhật tháng 12/2023 vẫn đạt trên 148 USD/tấn, chỉ giảm 20% so với mức giá trần ghi nhận tại tháng 12/2022.

USD/ tấn

Hình 6. Giá viên nén xuất khẩu trung bình hàng tháng của Việt Nam sang Nhật Bản và Hàn Quốc giai đoạn 2022 – 2023

Nguồn: Số liệu của Tổng cục Hải quan, tính toán bởi Nhóm nghiên cứu của các Hiệp hội Gỗ và Forest Trend

Xu hướng thị trường trong thời gian tới

- Thị trường Nhật Bản tiếp tục đóng vai trò quan trọng đối với ngành viên nén Việt Nam trong thời gian tới. Hiện tại, sự tái cấu trúc của Enviva—công ty sản xuất và thương mại viên nén lớn nhất thế giới, mỗi năm cung cấp hơn 400 ngàn tấn viên nén cho thị trường Nhật Bản, trong đó có tỷ trọng đáng kể viên nén sản xuất tại Việt Nam, đặt ra cơ hội và thách thức đối với các doanh nghiệp Việt Nam. Nếu công ty này phá sản, Nhật Bản có thể tăng cường nhập khẩu viên nén từ Việt Nam để bù đắp sự thiếu hụt.
- Các doanh nghiệp Việt Nam còn có cơ hội thay thế nguồn cung viên nén từ Indonesia cho thị trường Nhật Bản bởi nguồn cung viên nén làm từ vỏ dầu cọ có nguồn gốc từ Indonesia có thể sẽ không đạt được chứng chỉ bền vững theo yêu cầu của thị trường Nhật Bản.
- Tuy nhiên, do một số sự cố kỹ thuật gây ra cháy nổ tại các nhà máy nhiệt điện sử dụng viên nén tại Nhật Bản, chính phủ nước này đang yêu cầu các nhà máy này dừng hoạt động để điều tra nguyên nhân sự cố. Mặt khác, giá viên nén đang ở mức cao khiến các nhà máy nhiệt điện chịu lỗ nếu không có trợ cấp từ chính phủ. Vì vậy, nhu cầu nhập khẩu của Nhật Bản dự kiến sẽ không tăng trong ngắn hạn.
- Thị trường Hàn Quốc dự kiến không có nhiều biến động trong thời gian tới do các nhà nhập khẩu của nước này ưu tiên nguồn viên nén giá rẻ, đặc biệt trong bối cảnh luồng cung

viên nén từ Nga tiếp tục bị hạn chế nhập khẩu vào EU do xung đột Nga – Ukraina.

- Thị trường EU có tiềm năng. Tuy nhiên, yêu cầu của thị trường này khắt khe hơn Nhật Bản và Hàn Quốc, đòi hỏi doanh nghiệp phải đầu tư nhiều chi phí để cải thiện thiết bị và công nghệ trong tương lai.
- Để giảm phụ thuộc vào hai thị trường Hàn Quốc và Nhật Bản, doanh nghiệp viên nén cần tìm hiểu, thúc đẩy tiêu thụ tại các thị trường mới như EU và nội địa. Hiện tại, nhu cầu viên nén (và dăm gỗ) cho tiêu thụ nội địa có khả năng gia tăng trong tương lai do (i) cam kết giảm phát thải của Chính phủ Việt Nam và (ii) các doanh nghiệp tự giác chuyển đổi từ nguồn nguyên liệu phát thải cao sang viên nén, đặc biệt nếu Chính phủ ban hành các chính sách khuyến khích việc chuyển đổi.
- Cạnh tranh giữa viên nén xuất khẩu và tiêu thụ nội địa (và nguồn nguyên liệu) có thể diễn ra trong tương lai không xa.
- Sự cạnh tranh về nguồn nguyên liệu gỗ rừng trồng giữa các doanh nghiệp trong ngành viên nén cũng như với các doanh nghiệp sản xuất dăm gỗ là không thể tránh khỏi, đặc biệt trong bối cảnh một loạt các dự án nhà máy viên nén, dăm gỗ đang được xây dựng trong vòng 3-5 năm tới. Do đó, doanh nghiệp cần xem xét đầu tư xây dựng vùng nguyên liệu để đảm bảo nguồn cung ổn định, đáp ứng nhu cầu sản xuất, xuất khẩu trong tương lai.

With support from David and Lucile Packard Foundation

